

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33P/44/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116224165
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kordošová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2116224165.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Janou Kordošovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa matky: M. S., nar. XX.X.XXXX, H. XX, H., toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov a otca: Z. S., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, o návrhu navrhovateľky: O. S., nar. XX.XX.XXXX, H. XX, H., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloleté dieťa sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia a má právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

Matka je povinná platiť výživné na maloleté dieťa mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase splatnosti bežného výživného, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, od 28.10.2016.

Nedoplatok matky na výživnom na maloleté dieťa od 28.10.2016 do 29.3.2017 vo výške 139,15 eur, sa povoľuje matke zaplatiť od právoplatnosti rozsudku v pravidelných splátkach po 15 eur mesačne splatných spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Styk matky s maloletým dieťaťom sa neupravuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 28.10.2016 sa navrhovateľka ako stará matka maloletého O. domáhala jeho zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti s odôvodnením, že o vnuka sa stará odkedy bola jeho matka vzatá do väzby za ozbrojenú lúpež. Otec dieťaťa zomrel dňa 22.8.2003. Matke žiadala navrhovateľka stanoviť minimálnu vyživovaciu povinnosť a styk dieťaťa s matkou nežiadala upraviť.

2. Súd vo veci pojednával dňa 29.3.2017 bez prítomnosti matky maloletého dieťaťa, ktorá sa k návrhu nevyjadřila a svoju neúčast' neospravedlnila; v rámci dokazovania vypočul súd navrhovateľku a opatrovníka maloletého dieťaťa, oboznámil sa s rodným listom maloletého dieťaťa, potvrdením navrhovateľky o výške dôchodkových dávok, výpisom z registra trestov, lustráciou účastníkov, potvrdením o zdravotnom stave navrhovateľky i maloletého, oznámením navrhovateľky o osobných

pomeroch, psychologickou správou o maloletom dieťati, obsahom pripojených spisov, a zistil tento stav veci.

3. Navrhovateľka je matka matky maloletého O., ktorého otec už nežije. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 13P/6/2012-16 zo 14.3.2012 bola právoplatne dňa 2.4.2012 na návrh matky maloletého zrušená z dôvodu úpravy jej pomerov náhradná osobná starostlivosť nad maloletým dieťaťom, nariadená rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 20P/180/2008-13 zo dňa 3.11.2008, ktorú tiež vykonávala navrhovateľka, teda babka maloletého O.. Matka bola dňa 22.9.2016 vzatá do väzby a od tejto doby sa o vnuka opäť stará iba navrhovateľka. S O. žijú spolu v nájomnom byte v Trnave. Navrhovateľka je vdova, poberá starobný a vdovský dôchodok spolu vo výške 412,10 eur, nemá záznam v registri trestov, jej zdravotný stav je dobrý. S dieťaťom má bežné výdavky, inú vyživovaciu povinnosť nemá.

4. Navrhovateľka vypočutá ako účastníčka konania uviedla, že sa chce o vnuka starať, pokiaľ bude jeho matka vo výkone trestu. Maloletý pracuje brigádne na stavbe, má prerušené štúdium, ktoré si plánuje dokončiť. Matka sa k návrhu nevyjadřila.

5. V psychologickej správe RPPS príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 29.11.2016 sa uvádza, že najbližšou osobou maloletého je jeho matka, dobre si vychádza aj so starou matkou - navrhovateľkou. Voľný čas trávi s kamarátmi. Rešpektuje starú matku, poslúcha jej usmernenia. Psychológ podporil náhradnú osobnú starostlivosť navrhovateľky ako blízkej osoby maloletého.

6. Opatrovník maloletého dieťaťa odporučil s ohľadom na rodinnú situáciu zveriť O. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, nakoľko sa o dieťa dobre stará a odporučil matke stanoviť primerané výživné, ktoré bude povinná platiť na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

7. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „Zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

8. Podľa ods. 2 až 5 citovaného zákonného ustanovenia, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

9. Podľa ods. 6 citovaného ustanovenia, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

10. Podľa ods. 7 citovaného ustanovenia, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

11. Podľa ods. 8 veta prvá citovaného ustanovenia, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti

dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

12. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje jeho záujem, ktorý je prvoradým hľadiskom. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

13. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (porovnaj R 64/1968).

14. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa. Pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne sa aj na starostlivosť rodičov o spoločnú domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd berie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

16. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

17. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že obaja rodičia alebo jeden z nich sa správa neprimerane a nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí aj do starostlivosti inej osoby, v prvom rade blízkej osoby, čoho cieľom je ušetriť dieťa negatívneho vplyvu stresujúceho prostredia. V danom prípade je v záujme maloletého dieťaťa zachovať faktický existujúci stav, kedy sa nachádza v domácnosti a starostlivosti starej matky - navrhovateľky.

18. Súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti prihliadal na vyjadrenie navrhovateľky, opatrovníka, názor dieťaťa zistený prostredníctvom psychológa orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že v domácnosti navrhovateľky, ktorú maloleté dieťa dlhodobo zdieľa spolu s ňou a je zvyknuté na jej výchovu, pričom navrhovateľka je jeho stará matka a momentálne najbližšia osoba, keďže matka sa nachádza vo výkone trestu a otec už nežije, sú všetky podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti, pričom navrhovateľka rovnako spĺňa aj morálne, osobnostné i zdravotné predpoklady, aby jej mohol byť maloletý O. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, keď aj v minulosti tento model rodiny fungoval. Styk s matkou sa z dôvodu momentálneho výkonu jej trestu neupravoval.

19. Súd zároveň počnúc dňom podania návrhu, teda od 28.10.2016, kedy bolo dieťa už v starostlivosti navrhovateľky, zaviazal matku prispievať na jeho výživu, lebo jeho zverením do náhradnej osobnej starostlivosti vyživovacia povinnosť matky nezanikla. Matka vzhľadom na skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu bola zaviazaná k vyživovacej povinnosti mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20. Nedoplatok na výživnom vznikol matke vo výške 139,15 eur, lebo alikvotná časť za 4 dni mesiaca október 2016 predstavuje 3,50 eur plus 27,13 eur za 5 mesiacov od 11/2016 do 3/2017 činí 135,65 eur, ktorý nedoplatok je matka povinná vzhľadom na momentálnu nepriaznivú finančnú situáciu platiť v splátkach po 15 eur na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok z dôvodu omeškania s platením akejkoľvek splátky.

21. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 52 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie matky maloletého dieťaťa v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.

Ostatní účastníci nie sú oprávnení podať odvolanie, lebo sa tohto práva po vyhlásení a odôvodnení rozsudku výslovne vzdali (§ 368 CSP).